

Producte Interior Brut (PIB) de Barcelona. Rev. 2019. 3er trimestre 2020

Impacte COVID-19: Escenaris de l'Economia de Barcelona 2020

El PIB de Barcelona es va contraure en el tercer trimestre de 2020 en un -8,3% respecte l'any anterior.

Pel conjunt de l'any 2020, l'efecte de la pandèmia pot suposar, segons els escenaris considerats, un decreixement entre el -10% i el -11% del PIB de Barcelona.

Les activitats més afectades són la construcció i les branques de comerç i hostaleria, amb reduccions a l'entorn del -15%. Les activitats financeres i de l'Administració Pública, Educació i Sanitat són les que registren un menor impacte de la pandèmia en l'evolució del seu VAB.

L'Oficina Municipal de Dades (OMD) està fent estimacions de PIB anual i trimestral de l'economia de Barcelona des de l'any 2015. Aquestes estimacions apliquen les metodologies recomanades per l'oficina estadística d'Europa (Eurostat) i són equivalents a les emprades per l'INE i per l'Idescat per fer les estimacions de PIB de l'economia espanyola i catalana respectivament.

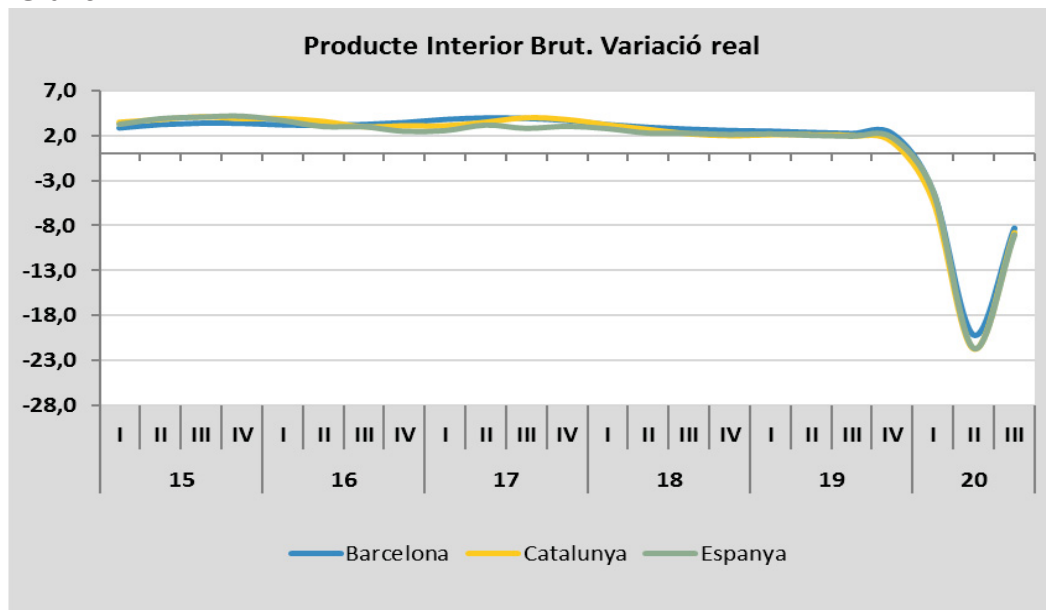
Sobre la base de l'experiència en l'estimació del PIB de Barcelona, l'OMD ha portat a terme un seguiment del PIB en el que s'han inclòs escenaris sectorials de l'impacte del COVID-19 sobre l'economia de la ciutat en el conjunt de l'any 2020.

PIB de BARCELONA, 3er TRIMESTRE DE 2020

El PIB del municipi de Barcelona es va reduir al tercer trimestre de 2020 un **-8,3%**, respecte al mateix trimestre de l'any anterior, segons càlculs de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona. A Catalunya i Espanya les taxes del tercer trimestre van ser de **-8,8%** i del **9%** respectivament.

La taxa d'aquest trimestre suposa una millora en l'evolució del PIB de Barcelona de quasi 12 punts percentuals respecte el trimestre anterior (-20,2%). La recuperació queda reflectida en el valor de la taxa intertrimestral, que en aquest tercer trimestre és del 15,4%. **Tenint en compte els resultats trimestrals i els escenaris de referència, s'estima que el PIB de Barcelona acabarà l'any 2020 amb una reducció situada aproximadament entre el -10% i el -11% respecte l'any anterior.**

Gràfic 1

Fonts: Dt d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona, Idescat i INE

L'evolució dels grans sectors mostra que l'efecte de la pandèmia ha estat ben diferent tant en la taxa del tercer trimestre com en l'evolució al llarg de l'any.

En aquest tercer trimestre la **indústria** ha estat el sector menys afectat per la pandèmia. La **construcció** ha mostrat una volatilitat molt acusada, passant de ser l'activitat amb una taxa més negativa en el segon trimestre a recuperar més de 10 punts percentuals en el tercer, amb una taxa del **-7,6%**. En canvi, els **serveis**, que va ser el sector menys afectat en el primer trimestre, en el tercer trimestre, amb una taxa del **-9%**, és el que mostra una taxa més negativa.

El sector serveis registra una taxa del -9%. A la vista d'aquesta dada, de la dinàmica dels trimestres anteriors i dels escenaris considerats, **s'estima que els serveis patiran una davallada del VAB entre el -9,6% i el -10,4% en el conjunt del 2020.**

La taula adjunta ofereix la desagregació d'aquest resultat per subsectors. Els impactes són d'intensitat molt diferenciada. Mentre que el subsector de les **AAPP, Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals**, registra una taxa del -2,1%, **les activitats comercials, d'hostaleria i altres** es contrauen fins el -17,1%. Entre aquestes dues xifres, el subsector financer, immobiliari i professional mostra una variació del -9,2%.

Producte Interior Brut. Barcelona. Revisió 2019

Taxes interanuals en volum. Dades corregides d'efectes estacionals.

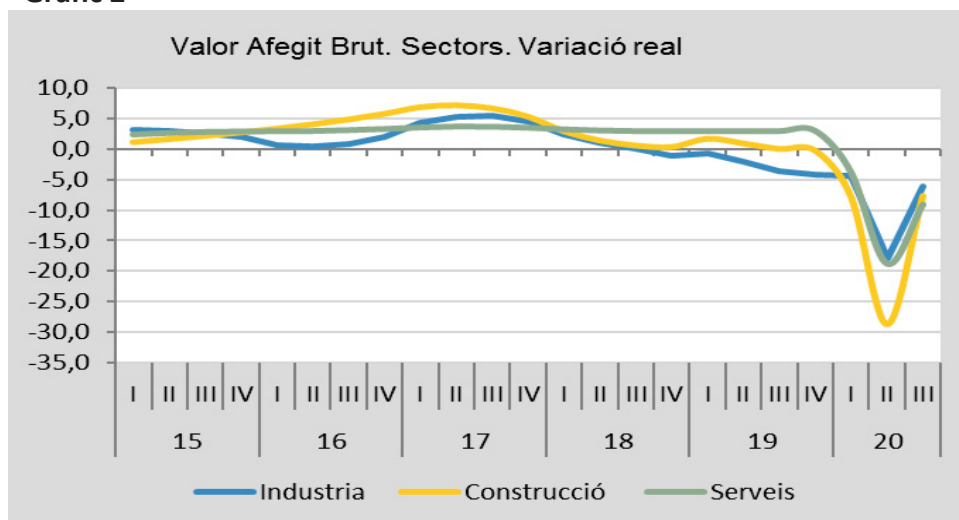
	2019	2019				2020		
	1E	I	II	III	IV	I	II	III
PIB	2,3	2,5	2,3	2,2	2,2	-4,2	-20,2	-8,3
Agricultura	-3,6	-4,7	-4,0	-3,0	-2,8	-3,1	-3,1	-2,8
Indústria	-2,7	-0,7	-2,1	-3,7	-4,2	-4,3	-17,8	-6,1
Construcció	0,7	1,8	1,0	0,1	-0,2	-7,8	-28,6	-7,6
Serveis	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-3,8	-18,8	-9,0
Comerç, Hostaleria, Transport, Informació i Comunicacions	2,1	2,9	2,1	1,8	1,5	-2,4	-26,0	-17,1
Financeres, Immobiliàries, Professionals i Tècniques	4,8	4,6	4,8	4,7	5,1	-2,2	-18,3	-9,2
AAPP, Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	1,9	1,2	2,1	2,4	2,2	-2,1	-5,9	-2,1
<i>PIB Intertrimestral</i>	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	-5,3	-16,1	15,4

A: Avanç, 1E: Primera estimació

Font: Dt d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

El sector industrial ja mostrava al llarg de 2019, abans de la pandèmia, taxes negatives. **En el tercer trimestre de 2020 la indústria cau un -6,1%.** Aquest resultat queda situat entre la dada de Catalunya (-7,4%) i la d'Espanya (-4,4%). **Segons els escenaris estimats, en el conjunt de l'any la reducció de l'activitat industrial a Barcelona pot quedar situada entre un -8,6% i un -9,4%.**

Gràfic 2

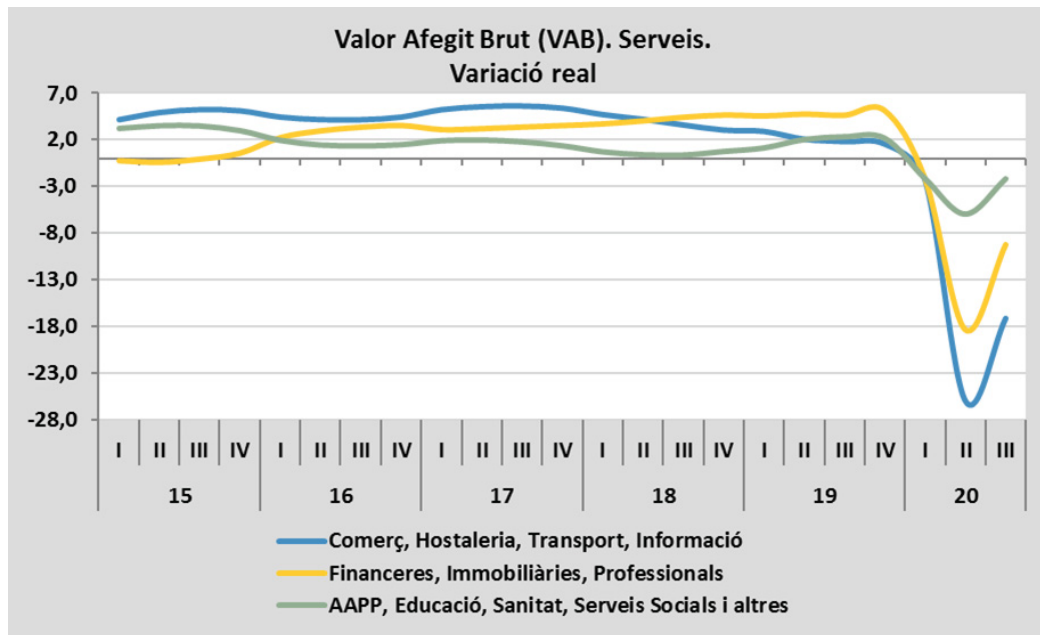

Font: Dt d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

En el tercer trimestre la construcció registra una taxa interanual del -7,6%, de forma que no és el sector amb el pitjor resultat. Tanmateix, els escenaris estimats apunten a que, **pel conjunt de l'any 2020, l'activitat de la construcció serà la més afectada per la COVID-19, amb una disminució entre el -14,2% i el -15,2% del seu VAB.** Segons les estimacions de l'Idescat i de l'INE, la construcció registra en el tercer trimestre davallades del -7,4% i del -11% respectivament.

L'anàlisi més detallada dels serveis mostra que **les activitats del Comerç, Hostaleria, Transport i Informació i Comunicacions tenen una taxa interanual del -17,1%.** Aquest resultat és el pitjor dels registrats en el conjunt del sector serveis. En termes de branques d'activitat la taxa del **Comerç, Hostaleria i Restauració**, a l'entorn del -20%, és molt més negativa que la de la branca **d'Informació i Comunicacions**, que té una taxa de -10% aproximadament. **En termes d'escenaris pel conjunt del 2020, es confirma que aquest subsector és el més afectat per la pandèmia, amb una davallada del seu VAB situat a l'entorn del -15%.**

Gràfic 3

Font: Dt d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

El subsector de les Activitats Financeres, Immobiliàries i Professionals contrau la seva activitat en un -9,2%. Les tres branques que formen aquest subsector contrasten intensament.

El sector financer té un resultat característic, ja que en el tercer trimestre es registra una taxa de variació positiva. Aquest pas de les taxes negatives dels anteriors trimestres a una taxa positiva pot semblar sorprenent, però a l'economia espanyola també s'ha produït i, fins i tot, abans: en el segon trimestre de l'any. Amb aquests resultats es

confirma que aquesta activitat s'ha mostrat clarament inelàstica respecte l'evolució del conjunt de l'economia de la ciutat. Les activitats immobiliàries han patit més la crisi, però de forma menys intensa que altres activitats, amb una reducció aproximada del -6%. Finalment, on més es nota la crisi generada per la pandèmia és en les activitats professionals, ja que registren un important decrement, situat a l'entorn del -15%. **Pel conjunt de l'any 2020 els escenaris considerats situen la reducció del VAB d'aquest subsector entre el -8,6% i el -9,7%.**

El subsector de les Administracions Públiques, Educació, Sanitat, Serveis socials i personals, al llarg de tot l'any ha estat el menys afectat per la pandèmia, resultat que es confirma al tercer trimestre, amb una taxa del -2,1%. Les Administracions Públiques i les activitats de provisió mixta tenen una taxa positiva propera al zero, mentre que els serveis culturals, de lleure i personals registren una important reducció, per sobre d'un -10%. **Pel conjunt de l'any s'estima que la taxa interanual d'aquest subsector quedarà a l'entorn del -3%.**

ESCENARIS PIB ANUAL 2020

Es presenten les previsions del PIB de Barcelona per al 2020 en base a tres escenaris, en funció de la intensitat de l'impacte de les mesures de contingència del COVID-19. Aquests escenaris tenen com a referència els del Banc d'Espanya fixats el mes de desembre per a l'economia espanyola. Els escenaris queden així definits¹:

*El **escenari suave** asume una evolució algo més favorable de la pandèmia desde el primer trimestre de 2021 y una distribución exitosa de las vacunas más temprana, lo que posibilita que la incidencia de las eventuales medidas de contención no sea tan elevada en los próximos trimestres. Ello permitiría que la incertidumbre bajo la que los agentes han de adoptar sus decisiones de consumo e inversión fuera inferior. Además, en este escenario se supone que hogares y empresas han adaptado con mayor agilidad su comportamiento frente a las medidas de contención, lo que, para un grado dado de estas, conduce a niveles más elevados de gasto, incluso ya en el cuarto trimestre de 2020. Por último, este escenario comporta una menor erosión del tejido productivo y, por tanto, menos consecuencias adversas sobre el potencial de crecimiento de la economía a medio plazo*

*El **escenari central** contempla la posibilidad de que, en los próximos meses, surjan nuevos brotes de la enfermedad, de similar intensidad a los más recientes, de que, para su contención, se precise aplicar restricciones de naturaleza análoga a la de las vigentes actualmente. Por consiguiente, su impacto sobre la actividad sería, en principio, relativamente limitado, circunscribiéndose de forma directa a las ramas vinculadas al ocio y la hostelería, mientras que las demás se verían afectadas solamente de manera indirecta a través de los efectos de arrastre. La distribución, a partir del comienzo de 2021, de una solución médica efectiva permitiría una reducción gradual de las medidas de contención, hasta su desaparición plena al inicio de 2022.*

Finalmente, el escenario severo contempla la posibilidad de un repunte de la enfermedad a corto plazo, lo que requeriría un endurecimiento de las medidas de contención por encima de los niveles vigentes en el período más reciente. Estas restricciones no solo perjudicarían con mayor intensidad a las ramas de servicios con un elevado grado de interacción social, sino que además incidirían también de forma directa sobre otros sectores productivos. Además, este escenario incorpora un menor grado de adaptación de los agentes ante la pandemia, lo que se traduce en una evolución más desfavorable de la actividad en los últimos meses de 2020. Adicionalmente, la consecución más tardía de la inmunidad de la población haría que el impacto de la crisis sobre la actividad fuera más persistente, con efectos adversos más graves sobre el tejido productivo, en parte como consecuencia de fenómenos de amplificación financiera a través de los cuales el deterioro de la solvencia de empresas y hogares, por un lado, y el de las instituciones financieras, por otro, se realimentarían entre sí.

Els escenaris suau, central i sever del Banc d'Espanya corresponen als impactes moderat, mig i intens de la taula adjunta.

Producte Interior Brut. Barcelona. Escenaris Desembre 2020

Taxes interanuals en volum

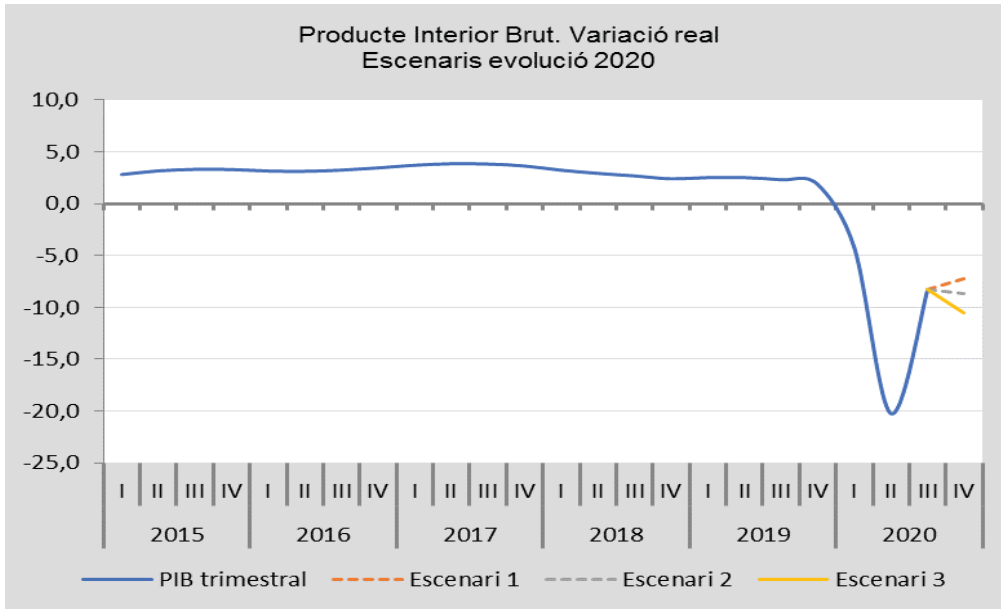
	IMPACTE MODERAT	IMPACTE MIG	IMPACTE INTENS
PIB	-10,0	-10,4	-10,8
Indústria	-8,6	-9,0	-9,4
Construcció	-14,2	-14,6	-15,2
Serveis	-9,6	-10,0	-10,4
Comerç, Hostaleria, Transport, Informació i Comunicacion	-14,8	-15,1	-15,5
Financeres, Immobiliàries, Professionals i Tècniques	-8,6	-9,1	-9,7
AAPP, Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	-2,7	-2,9	-3,2

Font: Dt d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

¹ Per més informació: Banco de España: BOLETÍN ECONÓMICO 4/2020 INFORME TRIMESTRAL DE LA ECONOMÍA ESPAÑOLA. Proyecciones macroeconómicas de la economía española.

Des d'un punt de vista temporal, trimestre a trimestre, es contempla una recuperació tal com la que es pot apreciar al gràfic 4, una dinàmica que s'ha conegut com de V asimètrica.

Gràfic 4

NOTA METODOLÒGICA: PIB TRIMESTRAL

La Comptabilitat Trimestral és una estadística de síntesi, de caràcter conjuntural, que proporciona amb poc retard una descripció coherent de l'evolució del Producte Interior Brut (PIB) d'una economia. Tal com afirma el manual sobre Comptabilitat Trimestral d'Eurostat, a més de ser la millor aproximació al cicle econòmic, és també la base sobre la qual es poden tenir avenços de l'evolució estructural (anual) de l'economia.

Metodològicament la Comptabilitat Trimestral és el resultat d'uns inputs i uns mètodes. Els inputs són els Comptes Anuals i un conjunt d'indicadors d'alta freqüència (trimestrals o mensuals) que fan possible la trimestralització de les sèries anuals.

El Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona ha fonamentat la Comptabilitat Trimestral del PIB de Barcelona en les sèries de PIB anual que han estat desenvolupades pel mateix Departament d'Anàlisi.

Sobre aquesta base el procediment d'estimació del PIB trimestral té els següents punts:

- **La informació anual ha estat trimestralitzada amb el sistema de desagregació temporal recomanat per Eurostat: el mètode Chow-Lin.** Es treballa amb les sèries de taxes de variació en volum.
- **Les estimacions pels trimestres de l'any en curs s'obtenen amb models dinàmics per a cada branca d'activitat,** que fan servir les dades d'afiliació a la Seguretat Social de Barcelona, i les dades homòlogues del VAB de cada sector i del PIB de l'estadística trimestral catalana (per grans sectors) o espanyola (per a les branques de serveis que no estan disponibles a l'estadística catalana).
- Una vegada s'obtenen els resultats dels models es fa una anàlisi d'estacionalitat i, en cas de detectar aquesta component en les sèries generades, s'obté el senyal desestacionalitzat. **La desestacionalització s'obté amb el programa TRAMO,** que és el recomanat per Eurostat i que fan servir tant INE com Idescat.
- Finalment, es porta a terme una **conciliació de les estimacions globals del sector serveis i de les obtingudes a cada branca d'activitat.** El PIB general s'obté com a suma dels grans sectors més impostos. Les estimacions de les branques dels serveis s'han fet desagregades a set branques (desagregació equivalent a la publicada per l'INE a la seva Comptabilitat Trimestral). Posteriorment els resultats han estat agregats als tres subsectors presentat a l'informe. Aquest procediment permet enriquir l'anàlisi més desagregada de l'evolució de cada un dels tres subsectors considerats.

NOTA METODOLÒGICA: ESCENARIS PIB ANUAL

L'elaboració d'escenaris de l'impacte de la pandèmia COVID-19 sobre el PIB és una exercici subjecte a una gran incertesa, que només anirà disminuint a mesura que es disposi de més dades en els propers mesos.

Per aquest motiu, l'estratègia del Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades per elaborar escenaris de l'impacte de la pandèmia sobre el PIB de Barcelona ha consistit en **connectar els escenaris de PIB 2020 amb l'estimació del PIB trimestral**. D'aquesta forma, a mesura que avanci l'any, la pròpia estimació trimestral del PIB serà la base més fiable per actualitzar els escenaris pel conjunt de l'any.

L'elaboració dels escenaris d'impacte de la pandèmia COVID-19 sobre el PIB 2020 de Barcelona té els següents punts:

- Es seleccionen uns escenaris d'impacte de la COVID-19 com a referència. En concret s'apliquen **els escenaris fets pel Banc d'Espanya per a l'economia espanyola**. Aquests escenaris aporten una dada anual d'evolució real del PIB per a cada un dels tres escenaris definits (Vegeu Annex).
- **Es trimestralitza cada un dels escenaris del Banc d'Espanya**, tenint en compte la sèrie de PIB trimestral de l'economia espanyola publicada per l'INE fins el tercer trimestre de 2020 .
- Es procedeix a sectoritzar l'anterior sèrie trimestral de PIB, aplicant un **sistema de diferencials entre el conjunt de l'evolució del PIB i el VAB de cada sector en termes de punts percentuals**. Aquests diferencials s'obtenen de les darreres dades disponibles del PIB trimestral de referència. Per tant, al llarg de l'any s'aplicaran els diferencials publicats per l'INE.
- **Les prediccions pels trimestres mancants de l'any 2020 s'obtenen amb models predictius de regressió per a cada branca d'activitat de Barcelona**. En aquests models la variable explicativa clau és l'evolució de l'economia de referència.
- De la mateixa forma que al càlcul del PIB trimestral **es porta a terme un procés de conciliació entre els pronòstics globals pels serveis, per a cada escenari, i els resultats de les set branques emprades en els models**. El PIB s'obté de la suma dels grans sectors més impostos.
- Finalment **s'agreguen els trimestres i les branques en subsectors per publicar els escenaris en termes anuals i per als tres subsectors dels serveis**. S'exclou el sector agrari, per la seva singularitat a l'economia de Barcelona, sent el seu resultat només operatiu als efectes d'obtenir per suma el conjunt del PIB.

ANNEX: PREVISIONS PER A L'ECONOMIA ESPANYOLA I CATALANA

		2020	2021	Font	Data	Comentaris			
CATALUNYA	PIB	E1	-7,6%	6,5%	Generalitat	abr-20	E1: resposta de política econòmica contundent que suposa accelerar la despesa en consum de les AAPP.		
		E2	-8,8%	5,1%			E2: resposta de política econòmica menys contundent		
	Llocs treball*	E1	-6,6%	3,8%			Impacte sobre ocupació menor a PIB per efecte dels ERTOS		
		E2	-7,6%	2,9%			Impacte més fort en: hostaleria, restauració i oci, comerç i transport		
	*En termes equivalent a temps complet								
	Trimestralment: s'espera forta caiguda al 2nT 2020; forta pujada al 3rT i a partir 4rT ritmes de creixement més moderats que al rebot inicia								
	S'espera patrons de recuperació molt diferenciats per sectors (sense més concreció)								
	PIB		-8,2%	6,0%			BBVA	maig-20	
	PIB	E1	-7,3%	5,0%			Cambra	maig-20	E1 suposant que les mesures de les AAPP contribueixen a mantenir rendes de famílies i empreses i no puja prima de risc.
		E2	-10,1%	5,3%				E2 si les mesures no resulten suficients	
E1		-10,3%	6,4%	jul-20					
E2		-13,1%	8,1%	oct-20					
PIB		-12,7%	6,7%						
PIB		-13,5%	7,6%	Funcas	dic-20				
		2020	2021	Font	Data	Comentaris			
ESPANYA	PIB		-9,2%	6,8%	Gobierno	abr-20	Previsions avalades per AIREF		
		Ocupació*		-9,7%		5,7%	S'espera caiguda del 18,2% del PIB entre els dos primers trimestres del 2020 i posterior recuperació		
	*En hores treballades								
	PIB		-11,2%	7,2%		oct-20	S'espera recuperació de PIB i ocupació en forma de V		
	PIB		-7,0%	5,4%	Funcas	abr-20	Fora contracció de l'economia al primer semestre del 2020 i rebot a partir del 3rT		
		Ocupació*		-5,4%		2,4%	Els sectors més afectats són els d'allotjament i restauració, mentre que agric, indústria extractiva i energètica, AAPP, Sanitat i Educació es mantindrien		
	*Con nac. P.t.e.t.c.								
	PIB		-8,4%	6,0%		maig-20	Previsió sota supòsit de confinament fins meitat de maig. Sortida gradual que perjudica més als sectors més depenents de la mobilitat. Hipòtesi que la recessió no es trasllada al sector financer i que els ajudes del BCE tenen èxit		
	PIB		-9,8%	7,8%		jul-20			
	PIB		-13,0%	7,9%		sep-20			
	PIB		-8,0%	5,7%	BBVA	maig-20			
			-11,5%	7,0%		jul-20			
			-11,5%	6,0%		oct-20			
	PIB		-7,2%	6,9%	LaCaixa	maig-20	Esperen una caiguda al 2T molt més forta que la soferta al 1T (-4,1% INE)		
		Ocupació		-5,1%		5,1%			
	PIB		-14,0%	10,5%		juliol-20			
	Comissió Europea	PIB		-9,4%	7,0%	Comissió Europea	may-20		
				-10,9%	7,1%		jun-20		
				-12,4%	5,4%		oct-20		
		PIB		-8,0%	4,3%	FMI	abr-20		
				-12,8%	6,3%		jun-20		
				-12,8%	7,2%		oct-20		
		PIB	E1	-6,6%	5,5%	Banco de España	abr-20	Metodologia de valoració de pèrdues de producció sectorials conseqüència de les mesures de contenció	
			E2	-8,7%				Els tres escenaris incorporen caiguda del 1T 2020 del -4,7%.	
			E3	-13,6%				Només calculen impacte en 2020	
			E1	-6,8%				Metodologia seguint simulacions amb model del banc d'espunya per fer prediccions (MTBE)	
	E2		-9,5%	Retrocés del PIB es concentra el primer semestre i al segon es recupera					
	E3		-12,4%	8,5%				E1 i E2 suposen 8 setmanes de confinament i E3 12 setmanes	
PIB	E1	-9,0%	7,7%	jun-20	E1 normalització quasi completa després de confinament				
	E2	-11,6%	9,1%		E2 normalització quasi completa en el 4rT				
	E3	-15,1%	6,9%		E3 normalització incompleta a finals de l'any (sobre tot en hostaleria i oci)				
PIB	E1	-10,5%	7,3%	sep-20	Branques més afectades: hostaleria, restauració i oci, comerç i transport.				
	E2	-12,6%	4,1%		Aproximació metodològica una mica diferent de l'emprada per fer les prediccions del mes d'abril. Per tant, comparabilitat limitada.				
PIB	E1	-10,7%	8,6%	dic-20	E1 escenari de recuperació temprana: no hi haurà riscos sanitaris rellevants ni problemes econòmics ni financers rellevants				
	E2	-11,1%	6,8%		E2 escenari de recuperació gradual considera la possibilitat de rebot epidèmia i confinament (però menys intens del viscut)				
	E3	-11,6%	4,2%		E3 escenari de risc, contempla més riscos sanitaris i conseqüències econòmiques				
PIB	E1	-14,4%	5,0%	OCDE	jun-20	E1 contempla rebrotos però mesures de contenció limitades geogràficament i per branques (les més afectades: E2 rebrotos més intensos i mesures més restrictives però sense arribar al confinament total)			
	E2	-11,1%	7,5%		Escenari suau: amb pandèmia controlada, restriccions a la baixa i agents econòmics s'adaptan-se ràpidament				
		-11,6%	5,0%	dic-20	Escenari central: nous rebrotos i mesures en línia amb de l'octubre 2020				
						Escenari sever: propagació del virus descontrolada aquest hivern			
						E1 contempla un segon brot i nous confinaments abans que acabi 2020			
						E! No preveu nous contagis significatius			